

7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

22 Νοεμβρίου 2024, Τεύχος 521

Διάρθρωση ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών την περίοδο 1988-2023

1. Εισαγωγή

Διαχρονικά μία από τις σημαντικότερες αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας είναι το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Με βάση τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος ανήλθε από το 7,0% του ΑΕΠ το 2002¹ στο 15,4% το 2007, για να κατέλθει στη συνέχεια εντός μίας επταετίας στο 0,7% του ΑΕΠ το 2014 εξαιτίας της μείωσης της εγχώρια δαπάνης – λόγω της αναγκαίας δημοσιονομικής προσαρμογής – που οδήγησε στη μείωση των εισαγωγών. Στη συνέχεια, την πενταετία 2015-2019 κυμάνθηκε στα επίπεδα του 1,8% κατά μέσο όρο ενώ την τετραετία 2020-2023 το έλλειμμα ανήλθε στα επίπεδα του 7,4% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο. Συνολικά την περίοδο 2002-2023 το έλλειμμα κυμάνθηκε κατά μέσο όρο στο 6,9% του ΑΕΠ.

Βασικότερη αιτία για το αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι το διαχρονικά έντονα αρνητικό ισοζύγιο αγαθών, καθώς η αξία των εισαγωγών αγαθών ξεπερνάει κατά πολύ την αξία των εξαγωγών. Ως προς αυτό, είναι ενδεικτικό ότι την περίοδο 2002-2023, κατά μέσο όρο, η Ελλάδα δαπανούσε €2,3 για εισαγωγές αγαθών για κάθε €1,0 αγαθών που εξήγαγε. Σημειώνεται ότι σε σχέση με τις άλλες συνιστώσες του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών², το ισοζύγιο υπηρεσιών την περίοδο 2002-2023 είναι μονίμως πλεονασματικό ενώ τα ισοζύγια πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων τα περισσότερα έτη είναι ελλειμματικά αλλά σε χαμηλότερο βαθμό (-€2,3 δισεκ. και -€0,003 δισεκ. αντίστοιχα, κατά μέσο όρο) συγκριτικά με το ισοζύγιο αγαθών.

Σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι η διερεύνηση της πορείας των ελληνικών εισαγωγών και εξαγωγών αγαθών καθώς και η ανάλυση της σύνθεσής τους την περίοδο 1988-2023. Η ανάλυση επεκτείνεται σε χρονικό ορίζοντα 36 ετών για να διερευνηθεί η πορεία των παραπάνω μεγεθών κατά τη διάρκεια μίας περιόδου όπου η ελληνική οικονομία παρουσίασε σημαντικές αυξομειώσεις στη δραστηριότητά της. Για την πραγματοποίηση της ανάλυσης θα γίνει χρήση δεδομένων που προέρχονται από τη βάση δεδομένων της Eurostat.

2. Εξέλιξη συνόλου εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών και ελλείμματος ισοζυγίου αγαθών

Ξεκινώντας την ανάλυση των σχετικών δεδομένων που παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 1, προκύπτει ότι το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών επιδεινώθηκε σημαντικά την περίοδο 1988-2008, κατά την οποία η ελληνική

¹ Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ως ποσοστό του ΑΕΠ υπολογίστηκε με βάση την πρόσφατη (17/10/2024) αναθεώρηση του ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ την περίοδο 1995-2023 από την ΕΛΣΤΑΤ. Ωστόσο οι αλλαγές που προκύπτουν είναι οριακές.

² Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι άθροισμα των ισοζυγίων:

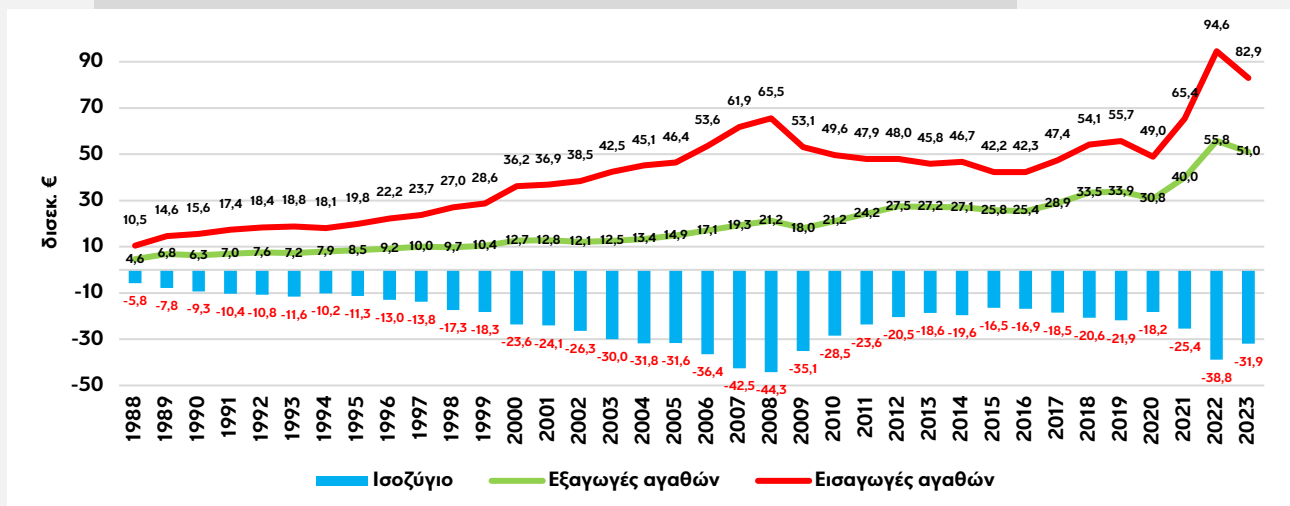
- Αγαθών (= Εξαγωγές αγαθών – Εισαγωγές αγαθών)
- Υπηρεσιών (= Εισπράξεις - Πληρωμές)
- Πρωτογενών εισοδημάτων (= Εισπράξεις - Πληρωμές)
- Δευτερογενών εισοδημάτων (= Εισπράξεις - Πληρωμές)

Συγγραφέας

Κωνσταντίνος Πέππας
Ερευνητής Οικονομολόγος, PhD
kpreppas@eurobank.gr

οικονομία αναπτύχθηκε με ένα μέσο ετήσιο ρυθμό 2,9%, με αποτέλεσμα να ανέλθει στα €44,3 δισεκ. το 2008 από τα μόλις €5,8 δισεκ. το 1988 (+7,6 φορές). Με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης και την εφαρμογή των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής το έλλειμμα περιορίστηκε σημαντικά στα €16,5 δισεκ. το 2015 (-62,9% συγκριτικά με το 2008). Ωστόσο, τα επόμενα έτη και μέχρι το 2023 σχεδόν διπλασιάστηκε για να ανέλθει στα €31,9 δισεκ. το 2023, ενώ το αμέσως προηγούμενο έτος έφτασε τα €38,8 δισεκ. Σε ότι αφορά τις εξαγωγές αγαθών, αυτές παρουσίασαν σχεδόν συνεχή άνοδο μεταξύ των ετών 1988 και 2019 με αποτέλεσμα να φτάσουν τα €33,9 δισεκ. από τα μόλις €4,6 δισεκ. (+7,3 φορές). Το 2020, εξαιτίας κυρίως της πανδημίας COVID-19, μειώθηκαν στα €30,8 δισεκ. για να ακολουθήσουν έκτοτε και πάλι ανοδική πορεία και να αυξηθούν στα €55,8 δισεκ. το 2022 και τα €51,0 δισεκ. το 2023. Οι εισαγωγές την περίοδο 1988-2008 αυξήθηκαν από τα €10,5 δισεκ. στα €65,5 δισεκ. (+6,3 φορές). Όμως την περίοδο της οικονομικής κρίσης περιορίστηκαν σημαντικά, και κατήλθαν στα €42,2 δισεκ. το 2015 (-35,6% σε σχέση με το 2008) και ακολούθως αυξήθηκαν στα €94,6 δισεκ. το 2022 για να περιοριστούν το επόμενο έτος τα €82,9 δισεκ.

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη εισαγωγών αγαθών, εξαγωγών αγαθών και ισοζυγίου αγαθών (1988-2023)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: Eurobank Research

3. Εξέλιξη εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών κατηγορία αγαθών

Πέρα από την πορεία του συνόλου των εισαγωγών και των εξαγωγών είναι σημαντικό να αναλυθεί η σύνθεσή τους, δηλαδή τι αγαθά εισάγει και εξάγει η Ελλάδα την υπό εξέταση περίοδο. Η βάση δεδομένων της Eurostat διακρίνει τις εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών στις ακόλουθες κατηγορίες (κατά BEC/γεν.4): (α) τρόφιμα και ποτά,³ (β) βιομηχανικές προμήθειες,⁴ (γ) καύσιμα και λιπαντικά, (δ) κεφαλαιουχικά αγαθά, (ε) μεταφορικός εξοπλισμός, (στ) καταναλωτικά αγαθά και (ζ) λοιπά αγαθά. Για λόγους όμως διευκόλυνσης της ανάλυσης οι

³ Την περίοδο 1988-2023 από τις συνολικές εισαγωγές τροφίμων και πότων, το 82,4% κατά μέσο όρο αφορά τελική κατανάλωση από τα νοικοκυριά και το υπόλοιπο 17,6% αφορά αναλώσεις της βιομηχανίας. Την ίδια περίοδο, από τις συνολικές εξαγωγές τροφίμων και πότων, το 90,7% κατά μέσο όρο αφορά τελική κατανάλωση από τα νοικοκυριά και το υπόλοιπο 9,3% αφορά ενδιάμεσες αναλώσεις της βιομηχανίας.

⁴ Σημειώνεται πως οι βιομηχανικές προμήθειες ενδέχεται να μην αφορούν μόνο αγαθά για την βιομηχανία στο σύνολό τους αλλά να αφορούν και καταναλωτικά αγαθά που βρίσκονται στο στάδιο της επεξεργασίας. Ωστόσο τα συγκεκριμένα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην παρούσα ανάλυση δυστυχώς δεν επιτρέπουν να διευκρινιστεί περαιτέρω το συγκεκριμένο θέμα.

παραπάνω κατηγορίες συγχωνεύθηκαν στις ακόλουθες πέντε: (i) κεφαλαιουχικά αγαθά και βιομηχανικές προμήθειες, (ii) καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά, (iii) καύσιμα και λιπαντικά, (iv) μεταφορικός εξοπλισμός και (v) λοιπά αγαθά.

3.1. Εξέλιξη εισαγωγών αγαθών κατά κατηγορία αγαθών

Ξεκινώντας τη σχετική ανάλυση από τις εισαγωγές, από το Διάγραμμα 2 προκύπτει ότι την περίοδο 1988-2023 το υψηλότερο μερίδιο στις συνολικές εισαγωγές αγαθών έχει η κατηγορία των **κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών** με το μέσο σχετικό ποσοστό να διαμορφώνεται σε 44,7%. Ωστόσο, με την πάροδο των ετών το σχετικό ετήσιο μερίδιο έχει περιοριστεί σημαντικά, από το 60,5% το 1988 στο 37,3%, αν και η πτώση του δεν ήταν συνεχόμενη. Ακολουθούν στην κατάταξη οι εισαγωγές **καταναλωτικών αγαθών, τροφίμων και ποτών** με το μέσο ποσοστό τους στις συνολικές εισαγωγές της περιόδου 1988-2023 να διαμορφώνεται σε 28,4%. Το ετήσιο ποσοστό των εισαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας αγαθών ακολουθεί συνολικά ήπια καθοδική πορεία καθώς από το 26,5% το 1988 κατέληξε στο 24,9% το 2023 αν και τα ενδιάμεσα έτη παρουσίασε διακυμάνσεις. Έπονται οι εισαγωγές **καυσίμων και λιπαντικών** όπου το μέσο μερίδιό τους στο σύνολο των εισαγωγών ανήλθε στο 18,1%. Όμως αποτελεί την κατηγορία αγαθών με τη μεγαλύτερη αύξηση του ετήσιου μεριδίου καθώς αυτό ανήλθε από μόλις 5,0% το 1988 στο 27,4% το 2023. Η έντονα ανοδική πορεία του εκτός από την αύξηση των εισαγόμενων ποσοτήτων καυσίμων και λιπαντικών⁵ επηρεάστηκε σημαντικά και από την ισχυρή άνοδο της τιμής του πετρελαίου Brent⁶ που οδήγησε σε μεγάλη αύξηση της αξίας των εισαγωγών καυσίμων και λιπαντικών.⁷ Από την άλλη πλευρά το ετήσιο μερίδιο των **εισαγωγών μεταφορικού εξοπλισμού** στο σύνολο των εισαγωγών της χώρας παρουσίασε πτώση καθώς περιορίστηκε στο 6,3% το 2023 από 7,7% το 1988, ενώ την περίοδο 1990-2004 κυμάνθηκε στα επίπεδα του 10,5% κατά μέσο όρο. Τέλος, το ετήσιο μερίδιο των εισαγωγών **λοιπών αγαθών** είναι διαχρονικά πολύ χαμηλό (1,0% κατά μέσο όρο την περίοδο 1998-2023) συγκριτικά με τις προηγούμενες κατηγορίες αγαθών αλλά συνολικά έχει αυξηθεί. Ενώ την περίοδο 1988-2001 κυμαίνονταν στα επίπεδα του 0,2% στη συνέχεια αυξήθηκε για να διαμορφωθεί στα επίπεδα του 1,3% την περίοδο 2002-2021, και τα έτη 2022 και 2023 έφτασε το 3,4% και 4,1% αντίστοιχα.

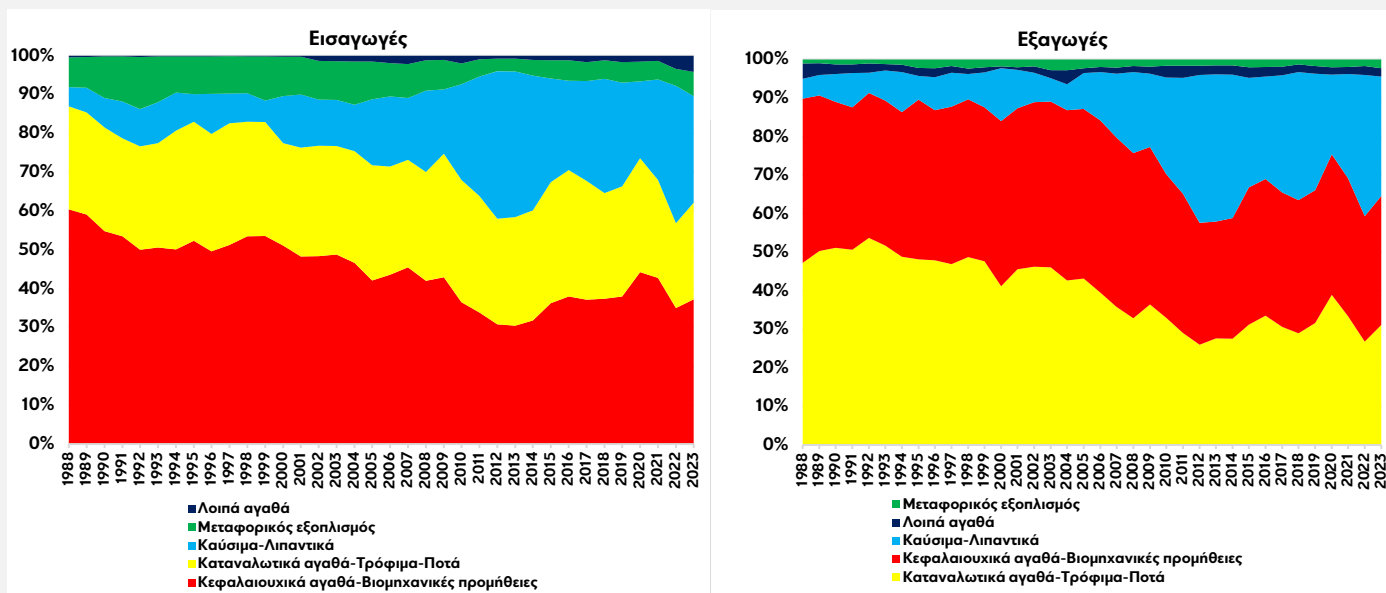
Συμπερασματικά, σε ότι αφορά το σκέλος των εισαγωγών αγαθών την περίοδο 1988-2023, το υψηλότερο ποσοστό αυτών αφορά τα κεφαλαιουχικά αγαθά και τις βιομηχανικές προμήθειες (44,7% κατά μέσο όρο) καθώς και τα καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά (28,4%), ενώ τη χαμηλότερη συμμετοχή έχουν τα λοιπά αγαθά (1,0%) και ο μεταφορικός εξοπλισμός (7,8% κατά μέσο όρο). Παράλληλα, την συγκεκριμένη περίοδο, συνολικά, περιορίστηκε ήπια το ετήσιο μερίδιο των εισαγωγών μεταφορικού εξοπλισμού (-1,4 π.μ.) καθώς και των καταναλωτικών αγαθών, τροφίμων και ποτών (-1,6 π.μ.) αλλά η πτώση του ετήσιου ποσοστού των κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών ήταν πολύ έντονη (-23,2 π.μ.). Από την άλλη πλευρά καταγράφεται πολύ ισχυρή άνοδος στο ετήσιο μερίδιο εισαγωγών καυσίμων και λιπαντικών (+22,4 π.μ.) και ήπια άνοδος στα λοιπά αγαθά (+3,7 π.μ.).

⁵ Από τα 5,8 εκατ. τόνους το 1988 στα 36,9 εκατ. τόνους το 2023 (+6,4 φορές) σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat.

⁶ Η μέση ετήσια τιμή του πετρελαίου Brent αυξήθηκε από τα \$15,0 ανά βαρέλι το 1988 στα \$82,5 το 2023 (+5,5 φορές), ενώ την τριετία 2011-2013 είχε ξεπεράσει τα \$100.

⁷ Η αξία των εισαγωγών καυσίμων και λιπαντικών ανήλθε κατά 43,8 φορές (από τα €519,1 εκατ. το 1988 στα €22,7 δισεκ. το 2023).

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη μεριδίου κατηγοριών εισαγωγών και εξαγωγών αγαθών (1988-2023)

Πηγή: Eurostat, Επεξεργασία στοιχείων: Eurobank Research

3.2. Εξέλιξη εξαγωγών αγαθών κατά κατηγορία αγαθών

Συνεχίζοντας με το μερίδιο των παραπάνω κατηγοριών αγαθών στις συνολικές εξαγωγές αγαθών (Διάγραμμα 2) προκύπτει ότι τα **καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά** παρουσιάζουν την περίοδο 1988-2023 το υψηλότερο μέσο ποσοστό συμμετοχής στο μείγμα εξαγωγών της χώρας καθώς αυτό ανέρχεται σε 39,8%. Ωστόσο, συνολικά το ετήσιο μερίδιο έχει μειωθεί σημαντικά την συγκεκριμένη περίοδο αφού από το 47,2% το 1988 κατέληξε στο 31,1% το 2023, ενώ το 2012 είχε μειωθεί και στο 26,0%. Έπεται η κατηγορία των **κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών**, όπου το μέσο μερίδιο τους στις εξαγωγές της χώρας διαμορφώθηκε την υπό εξέταση περίοδο σε 38,4%, ενώ συνολικά το ετήσιο ποσοστό μειώθηκε από το 42,6% το 1988 στο 33,5% το 2023, και στα ενδιάμεσα έτη παρουσίασε σημαντικές αυξομειώσεις. Στην περίπτωση των **καυσίμων και λιπαντικών**, το ετήσιο ποσοστό έχει υπερ-εξαπλασιαστεί την υπό εξέταση περίοδο καθώς από το 5,1% το 1988 ανήλθε στο 31,0% το 2023. Η σημαντική άνοδος του μεριδίου των εξαγωγών της συγκεκριμένης κατηγορίας αγαθών, όπως και στην περίπτωση των εισαγωγών, αποδίδεται τόσο στην αύξηση των εξαγόμενων ποσοτήτων⁸ όσο και στην άνοδο της τιμής του πετρελαίου που οδήγησε σε σημαντική αύξηση της αξίας των εξαγωγών καυσίμων και λιπαντικών.⁹ Τελευταίες στη σχετική κατάταξη με βάση το μέσο μερίδιο τους στις συνολικές εξαγωγές της χώρας κατατάσσονται οι κατηγορίες των **λοιπών αγαθών** (2,1%) και του **μεταφορικού εξοπλισμού** (1,8%). Στην πρώτη κατηγορία το ετήσιο ποσοστό περιορίστηκε από 4,0% το 1988 στο 2,2% το 2023, ενώ στη δεύτερη υπερ-διπλασιάστηκε από το 1,0% το 1988 στο 2,8% το 2004 ενώ ακολούθως μειώθηκε οριακά στο 2,2% το 2023.

Εν κατακλείδι, σε σχέση με το σκέλος των εξαγωγών αγαθών την περίοδο 1988-2023, τα υψηλότερα μερίδια παρουσιάζονται στις κατηγορίες των καταναλωτικών αγαθών, τροφίμων και ποτών (39,8% κατά μέσο

⁸ Από τα 2,6 εκατ. τόνους το 1988 στα 21,5 εκατ. τόνους το 2023 (+8,2 φορές) σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat.

⁹ Η αξία των εξαγωγών καυσίμων και λιπαντικών ανήλθε κατά 66,4 φορές (από τα €238,1 εκατ. το 1988 στα €15,8 δισεκ. το 2023).

όρο) καθώς και των κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών (38,4%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά στα λοιπά αγαθά (2,1%) και στο μεταφορικό εξοπλισμό (1,8% κατά μέσο όρο). Όμως, τη συγκεκριμένη περίοδο στις κατηγορίες των καταναλωτικών αγαθών, τροφίμων και ποτών καθώς και των κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών τα ετήσια μερίδια συνολικά παρουσιάζουν μείωση η οποία είναι εντονότερη στην πρώτη κατηγορία (-16,1 π.μ. και -9,1 π.μ. αντίστοιχα). Στην περίπτωση του μεταφορικού εξοπλισμού το ετήσιο ποσοστό αυξήθηκε ήπια (+1,2 π.μ.), ενώ τα καύσιμα και λιπαντικά παρουσιάζουν την πολύ ισχυρή άνοδο (+25,9 π.μ.). Τέλος, στην περίπτωση των λοιπών αγαθών το ετήσιο ποσοστό έχει περιοριστεί κατά 1,8 π.μ.

3.3. Εξέλιξη ισοζυγίου αγαθών κατά κατηγορία αγαθών

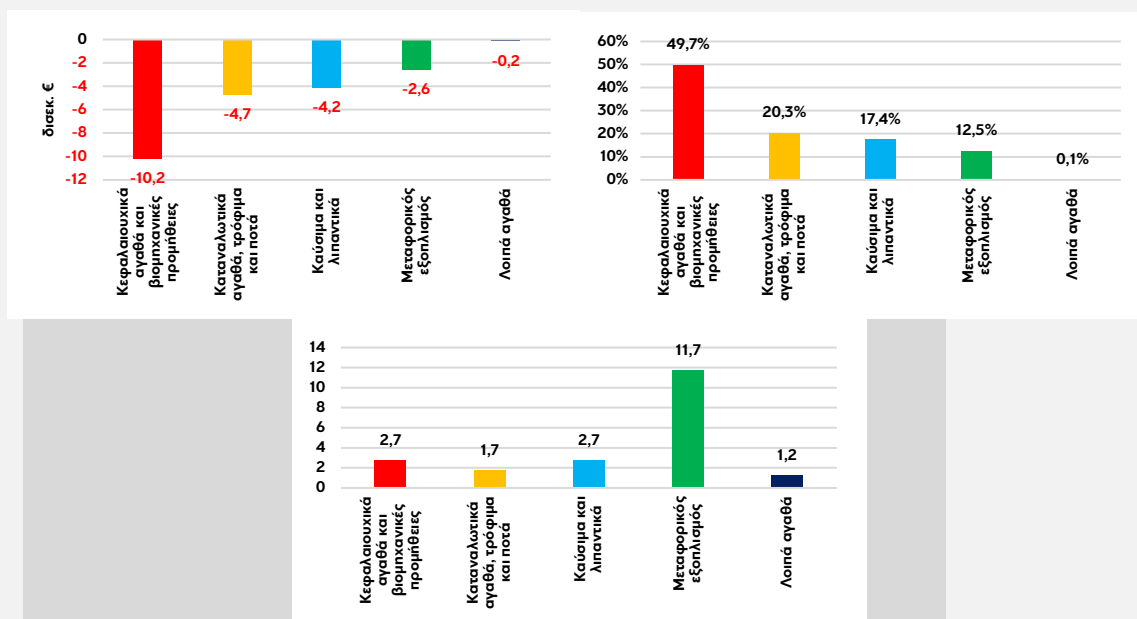
Συγκρίνοντας τις εισαγωγές και τις εξαγωγές των κατηγοριών αγαθών που αναφέρθηκαν πιο πάνω, σε όλες προκύπτει έλλειμμα την περίοδο που εξετάζεται αφού η αξία των εισαγωγών υπερβαίνει την αξία των εξαγωγών.

Το υψηλότερο έλλειμμα την περίοδο 1988-2023 παρουσιάζεται στα **κεφαλαιουχικά αγαθά και τις βιομηχανικές προμήθειες**, το οποίο ανέρχεται κατά μέσο όρο στα €10,2 δισεκ., ενώ το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, η χώρα εισήγαγε €2,7 αξία αγαθών από τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων κατά μέσο όρο για κάθε €1,0 εξαγωγών. Παράλληλα, η συμμετοχή της συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών ανέρχεται στο 49,7% κατά μέσο όρο την περίοδο που εξετάζεται (Διάγραμμα 3). Ακολουθούν τα **καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά** όπου το έλλειμμα διαμορφώνεται σε σαφώς χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με την προηγούμενη κατηγορία αγαθών, δηλαδή στα €4,7 δισεκ. κατά μέσο όρο. Σημειώνεται ότι για κάθε €1,0 εξαγωγών η χώρα εισήγαγε €1,7 αξία αγαθών από τη συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντων ενώ η συμμετοχή της στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών ανέρχεται στο 20,3% κατά μέσο όρο την περίοδο 1988-2023. Έπεται η κατηγορία των **καυσίμων και λιπαντικών** όπου το έλλειμμα ανέρχεται στα €4,2 δισεκ. κατά μέσο όρο την υπό εξέταση περίοδο, ενώ για κάθε €1,0 εξαγωγών η χώρα εισήγαγε προϊόντα της συγκεκριμένης κατηγορίας αξίας €2,7, με την συμμετοχή της στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών ανέρχεται στο 17,4% κατά μέσο όρο. Στη συνέχεια ακολουθεί η κατηγορία του **μεταφορικού εξοπλισμού** όπου το μέσο έλλειμμα της περιόδου 1988-2023 διαμορφώθηκε σε €2,6 δισεκ. Σε αυτή την κατηγορία αγαθών για κάθε €1,0 εξαγωγών η χώρα εισήγαγε προϊόντα αξίας €11,7, κατά μέσο όρο, ενώ η συμμετοχή της στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών ανέρχεται στο 12,5% κατά μέσο όρο. Στο τέλος της σχετικής κατάταξης βρίσκονται τα **λοιπά αγαθά**. Αν και η συγκεκριμένη κατηγορία αγαθών εμφάνισε πλεόνασμα πάνω από τα μισά έτη της περιόδου που εξετάζεται, συνολικά την υπό εξέταση περίοδο παρουσιάζει μέσο έλλειμμα που ανέρχεται σε μόλις €0,16 δισεκ. Στη συγκεκριμένη κατηγορία αγαθών για κάθε €1,0 εξαγωγών η χώρα εισήγαγε προϊόντα αξίας €1,2, κατά μέσο όρο, ενώ η συμμετοχή της στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών είναι οριακή καθώς ανέρχεται σε μόλις 0,1% κατά μέσο όρο.

Επομένως, οι κατηγορίες αγαθών οι οποίες συμβάλλουν κυρίως στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών – στο οποίο οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών – είναι τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες, τα καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά καθώς και τα καύσιμα και λιπαντικά.

Διάγραμμα 3: Μέσο έλλειμμα, μέσο ποσοστό συμμετοχής στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών και μέση τιμή λόγου εισαγωγών προς εξαγωγές κατά κατηγορία αγαθών (1988-2023)

Πηγή: Eurostat, **Επεξεργασία στοιχείων:** Eurobank Research

4. Προκλήσεις και προοπτικές για το ισοζύγιο εισαγωγών και εξαγωγών αγαθών

Από την ανάλυση που προηγήθηκε αναδείχθηκε αφενός η εξέλιξη του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών καθώς και η σύνθεσή του την περίοδο 1988-2023. Το διαχρονικά υψηλό έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών, δηλαδή η πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ εξαγωγών και εισαγωγών αγαθών είναι ο βασικότερος λόγος για το αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Είναι ενδεικτικό πως την περίοδο που εξετάστηκε, η Ελλάδα κατά μέσο όρο εισήγαγε αγαθά αξίας €2,4 για κάθε €1,0 εξαγωγών αγαθών που πραγματοποιούσε, αν και ο σχετικός λόγος ακολουθεί πτωτική πορεία από το 2008 και μετά. Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών έβαινε αυξανόμενο την περίοδο 1988-2008, αλλά η εμφάνιση της οικονομικής κρίσης και η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή οδήγησε στη μείωση της εγχώριας δαπάνης και στον σημαντικό περιορισμό του, για να ακολουθήσει όμως και πάλι αυξητική πορεία μετά το 2015. Η ίδια τάση προκύπτει σε μεγάλο βαθμό και σε όλες οι επιμέρους κατηγορίες αγαθών.

Στο σκέλος των εισαγωγών αγαθών, το υψηλότερο μέσο ποσοστό συμμετοχής σε αυτές παρουσιάζουν τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες (44,7%) καθώς και τα καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά (28,4%) ενώ το χαμηλότερο τα λοιπά αγαθά (1,0%) και ο μεταφορικός εξοπλισμός (7,8%). Ωστόσο, η πρώτη κατηγορία αγαθών εμφανίζει την ισχυρότερη μείωση (-23,2 π.μ.) στο ετήσιο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο των εισαγωγών ενώ τα καύσιμα και λιπαντικά εμφανίζουν την υψηλότερη άνοδο (+22,4 π.μ.).

Στο σκέλος των εξαγωγών δεν υπάρχει διαφοροποίηση καθώς και πάλι οι ίδιες κατηγορίες παρουσιάζουν τα υψηλότερα (38,4% και 39,8% αντίστοιχα) και χαμηλότερα μέσα ποσοστά συμμετοχής (2,1% και 1,8% αντίστοιχα) σε αυτές. Παράλληλα, η ανάλυση έδειξε ότι περιορίστηκε σημαντικά το ετήσιο μερίδιο των εξαγωγών καταναλωτικών αγαθών, τροφίμων και ποτών (-16,1 π.μ.) ενώ η πτώση του ετήσιου μεριδίου των εξαγωγών κεφαλαιουχικών αγαθών ήταν μικρότερη (-9,1 π.μ.). Εξάλλου, τα καύσιμα και λιπαντικά εμφανίζουν ξανά την

υψηλότερη άνοδο στο ετήσιο ποσοστό συμμετοχής στις εξαγωγές (+25,9 π.μ.). Επιπλέον, προέκυψε ότι οι κατηγορίες αγαθών οι οποίες συμβάλλουν κυρίως στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών είναι τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες, τα καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα και ποτά καθώς και τα καύσιμα και λιπαντικά.

Πέραν της προφανούς διαπίστωσης ότι το ισοζύγιο εξαγωγών-εισαγωγών αγαθών εξακολουθεί να είναι ελλειμματικό και τα τελευταία έτη αυξανόμενο – με όλες τις αρνητικές συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για την ελληνική οικονομία – προκύπτει ότι η χώρα έχει αυξήσει σημαντικά το ποσοστό των διαθέσιμων πόρων που κατευθύνει προς τις εισαγωγές καυσίμων, έχει μειώσει οριακά το ποσοστό αυτών που κατευθύνονται σε καταναλωτικά αγαθά αλλά έχει μειώσει σημαντικά το ποσοστό των πόρων που κατευθύνονται προς την εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών. Η τελευταία διαπίστωση είναι εύλογο να προκαλεί επιπλέον προβληματισμό – πέρα από το υψηλό έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών που επηρεάζει καθοριστικά και το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών – λαμβάνοντας υπόψη πως στο δημόσιο διάλογο έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια η ανάγκη για περιορισμό του υψηλού επενδυτικού κενού που εμφανίζει η ελληνική οικονομία και για διεύρυνση των παραγωγικών δυνατοτήτων της μέσω της αύξησης και του παραγωγικού φυσικού κεφαλαίου. Σε σχέση με το επενδυτικό κενό πρόσφατη ανάλυση της Eurobank Research¹⁰ αναφέρει ότι τη διετία 2022-2023 οι καθαρές επενδύσεις παγίων πέρασαν σε θετικό έδαφος για πρώτη φορά από το 2009, ενισχύοντας τον κεφαλαιακό εξοπλισμό της οικονομίας. Ωστόσο, αν και η μείωση του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού της οικονομίας περιορίστηκε στα €81,3 δισεκ. το 2023, από €88,7 δισεκ. το 2021, παραμένει ακόμα πολύ υψηλή.

Επομένως η κατεύθυνση μεγαλύτερου ποσοστού εισαγωγών προς την εισαγωγή κεφαλαιουχικών αγαθών συγκριτικά με τις υπόλοιπες κατηγορίες αγαθών, παράλληλα με την προσπάθεια ενίσχυσης της εγχώριας παραγωγής τους στο μέτρο του δυνατού, θα συμβάλει στον περαιτέρω περιορισμό του επενδυτικού κενού που παρουσιάζει η ελληνική οικονομία. Σωρευτικά προς αυτή την κατεύθυνση θα επενεργήσει η ταχύτερη υλοποίηση των δράσεων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας καθώς και η αξιοποίηση των πόρων του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 ώστε να επιταχυνθεί ο παραγωγικός μετασχηματισμός της ελληνικής οικονομίας που θα ενισχύσει την παραγωγικότητα και τελικά θα συμβάλει στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος νοικοκυριών και επιχειρήσεων.

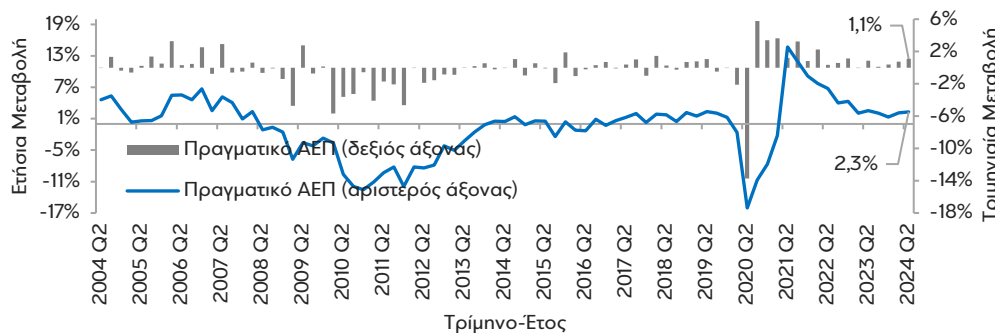
¹⁰ Βλέπε «7 Ημέρες Οικονομία», τεύχος 520, 6 Νοεμβρίου 2024.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο 2024 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +2,3% YoY (+2,1% YoY το Q1 2024 και +2,6% YoY το Q2 2023) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +1,1% QoQ (+0,8% QoQ το Q1 2024 και +0,9% QoQ το Q2 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2024: 2024 2,1%, 2025 2,3%, 2026 2,2%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: Q2 2004–Q2 2024

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,4%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +14,7% (Q2 2021)

Ελάχιστο: -16,0% (Q2 2020)

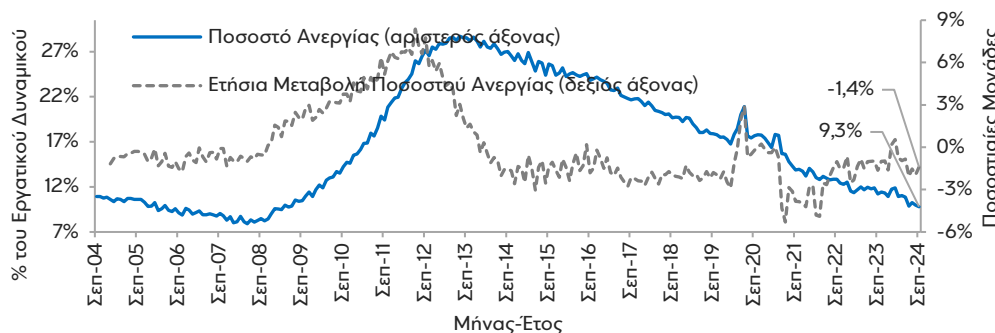
Δημοσίευση: 6/9/2024 (προσωρινά στοιχεία)

Επόμεν: 6/12/2024

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Σεπτέμβριο 2024 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 9,3% (9,5% τον Αύγουστο 2024 και 10,7% τον Σεπτέμβριο 2023) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 10,3% (10,5% τον Αύγουστο 2024 και 11,4% τον Σεπτέμβριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2024: 2024 10,4%, 2025 9,7%, 2026 9,2%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 9/2004-9/2024

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,2%

Διάμεσος: 17,2%

Μέγιστο: 28,2% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

ΑΑ = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

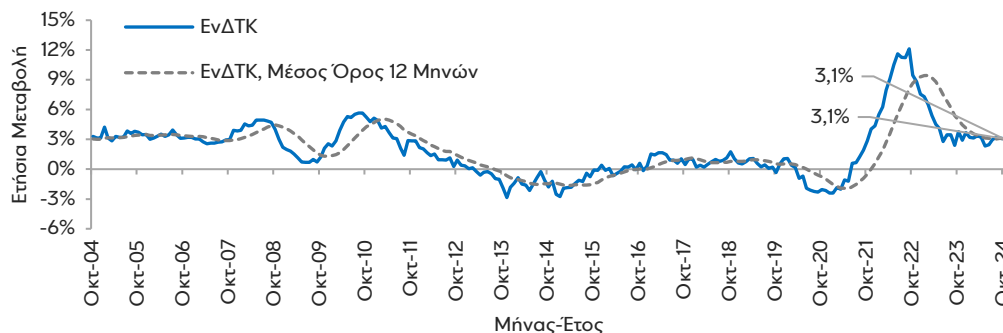
Δημοσίευση: 31/10/2024

Επομ. δημ.: 29/11/2024

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Οκτώβριο 2024 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +3,1% YoY (+3,1% YoY τον Σεπτέμβριο 2024 και +3,8% YoY τον Οκτώβριο 2023) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν 3,1% YoY (3,1% YoY τον Σεπτέμβριο 2024 και 4,9% YoY τον Οκτώβριο 2023)

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2024: 2024 3,0%, 2025 2,4%, 2026 1,9%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 10/2004-10/2024

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +2,0%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +12,1% (9/2022)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

Δημοσίευση: 8/11/2024

Επομ. δημ.: 10/12/2024

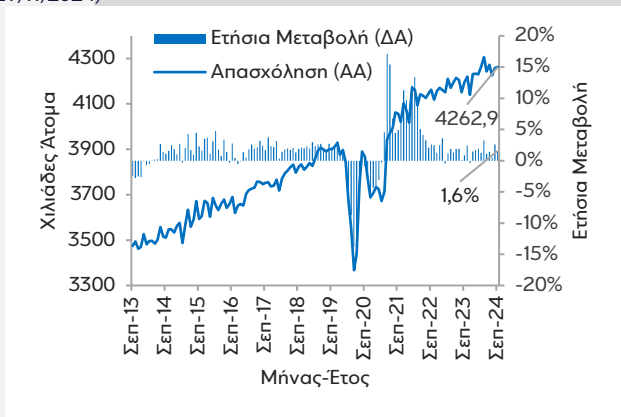
Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας και Συγκυρίας της Ελληνικής Οικονομίας

Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +1,6% YoY τον Σεπ-24 από +2,6% YoY τον Αυγ-24, +1,6% YoY την περίοδο Οκτ-23 – Σεπ-24 (12Μ) από +1,5% YoY την περίοδο Οκτ-22 – Σεπ-23 (επόμενη δημοσίευση: 29/11/2024)

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 107,0 ΜΔ τον Οκτ-24, -3,2 ΜΔ MoM και +1,8 ΜΔ YoY τον Οκτ-24 από +4,2 ΜΔ MoM και +3,5 ΜΔ YoY τον Σεπ-24 (επόμενη δημοσίευση: 28/11/2024)

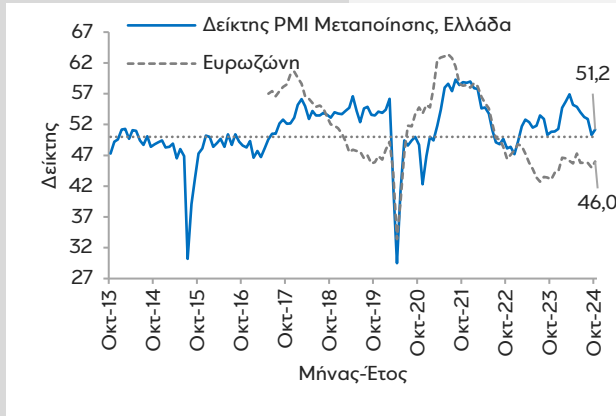
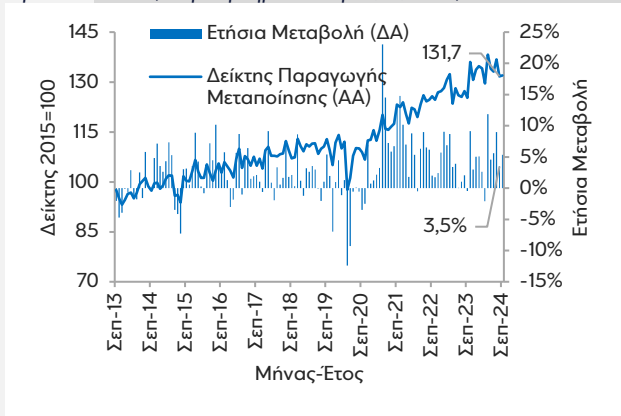
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -2,5% MoM και -4,9% YoY τον Αυγ-24 από -4,6% MoM και -2,4% YoY τον Ιουλ-24, -2,2% YoY την περίοδο Σεπ-23 – Αυγ-24 (12Μ) από -2,3% YoY την περίοδο Σεπ-22 – Αυγ-23 (επόμενη δημοσίευση: 29/11/2024)

Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -50,3 ΜΔ τον Οκτ-24, +1,0 ΜΔ MoM και -5,6 ΜΔ YoY τον Οκτ-24 από -3,2 ΜΔ MoM και -6,3 ΜΔ YoY τον Σεπ-24 (επόμενη δημοσίευση: 28/11/2024)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +0,2% MoM και +5,4% YoY τον Σεπ-24 από -3,7% MoM και +3,5% YoY τον Αυγ-24, +5,2% YoY την περίοδο Αυγ-23 – Σεπ-24 (12Μ) από +3,7% YoY την περίοδο Αυγ-22 – Σεπ-23 (επόμενη δημοσίευση: 10/12/2024)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 51,2 ΜΔ τον Οκτ-24, +0,9 ΜΔ MoM και +0,4 ΜΔ YoY τον Οκτ-24 από -2,6 ΜΔ MoM και 0,0 ΜΔ YoY τον Σεπ-24 (επόμενη δημοσίευση: 2/12/2024)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), S&P Global, Eurobank Research.
 Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα, και ως AA και ΔΑ τον αριστερό και τον κάθετο άξονα αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ. Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Μιχαήλ Βασιλειάδης
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mvasileiadis@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 709

Δρ. Στυλιανός Γώγος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
sgogos@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 456

Μαρία Κασόλα
 Ερευνήτρια Οικονομολόγος
mkasola@eurobank.gr
 + 30 210 40 63 453

Κορολή Παναγιώτα
 Οικονομικό και Διοικητικό Στέλεχος
koroli@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 430

Marcus Bensasson
 Ερευνητής Οικονομολόγος
mbensasson@eurobank.gr
 + 30 214 40 65 113

Δρ. Κωνσταντίνος Πέππας
 Ερευνητής Οικονομολόγος
kpeppas@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 520

Παρασκευή Πετροπούλου
 Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetropoulou@eurobank.gr
 + 30 214 40 63 455

Δρ. Θεόδωρος Ράπανος
 Ερευνητής Οικονομολόγος
trapanos@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 711

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου
 Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
 + 30 214 40 59 708

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
 Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
 Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
 Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein. Eurobank and others associated with it may have positions in, and may affect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc. reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc. that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

